

SCIENTIFIC DISCUSSION

VOL 1, No 17, (2018)

Scientific discussion
(Praha, Czech Republic)

ISSN 3041-4245

The journal is registered and published in Czech Republic.

Articles are accepted each month.

Frequency: 12 issues per year.

Format - A4

All articles are reviewed

Free access to the electronic version of journal

- **Chief editor:** Zbyněk Liška
- **Managing editor:** Štěpán Kašpar
- Leoš Vaněk (Metropolitní univerzita)
- Jarmila Procházková (Univerzita Karlova v Praze)
- Hugues Bernard (Medizinische Universität Wien)
- Philip Brinkerhoff (Universität zu Köln)
- Zofia Jakubowska (Instytut Stosunków Międzynarodowych)
- Łukasz Woźniak (Uniwersytet Warszawski)
- Petr Novikov — Ph.D, Chair of General Psychology and Pedagogy.
- Daniel Skvortsov — Ph.D., assistant professor of history of medicine and the social sciences and humanities.
- Lyudmila Zhdannikova — PhD in geography, lecturer in social and economic geography

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal.

Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

«Scientific discussion»

Editorial board address: Korunní 1151/67, 130 00 Praha 3-Vinohrady

E-mail: info@scientific-discussion.com

Web: www.scientific-discussion.com

CONTENT

SECTION OF BIOLOGICAL AND MEDICAL SCIENCES

<i>Abdulkerimova S.M., Khabadze Z.S., Daurova F.U., Bakaev Y.A., Balandina O.D.</i> CLINICAL EXPERIENCE IN THE APPLICATION OF AQUEOUS AND ALCOHOL SOLUTIONS OF CHLORHEXIDINE IN THE TREATMENT OF CARIES OF THE DENTIN..... 4	<i>Maistrenko I., Rozdilskaya O.</i> INFLUENCE OF SINUSOIDAL MODULATED CURRENTS ON THE CONDITION OF CENTRAL AND CEREBRAL HEMODYNAMICS IN PATIENTS WITH MULTIFOCAL ATHEROSCLEROSIS..... 7
--	---

SECTION OF BIOLOGY AND ENVIRONMENTAL SCIENCES

<i>Akbasova A.D., Abseyt A.S., Koyshieva G.J., Abdykarim G.G., Bayhamurova M.O.</i> TRANSLOCATION OF HEAVY METALS IN THE SEROZEM-CLOVER SYSTEM 12	<i>Yangirova L.Y., Petukhova G.A.</i> EVALUATION OF THE DAMAGE OF GERM CELLS DROSOPHILA FROM LINES THAT DIFFER IN OIL RESISTANCE 16
---	--

SECTION OF CHEMICAL SCIENCES

<i>Kotlova A.A., Ocheredko Y.A.</i> IDENTIFICATION OF LEAD COMPOUNDS IN THE ENGINE FUEL 20	<i>Pirgulyeva M.S.</i> ACYLATION OF POLYVINYL ALCOHOL BY CHLORANHYDRIDE OF MALEOPIMARIC ACID AND SYNTHESIS OF WATER-SOLUBLE BIOCIDE MODIFIERS 23
--	--

SECTION OF HISTORICAL SCIENCES

<i>Iskenderov P.</i> RUSSIA AND THE BALKANS ON THE EVE OF WORLD WAR ONE 27	<i>Zamuruysev O., Zhiryakov O., Shkoda N., Pachev S., Krylova A.</i> HISTORIOGRAPHY OF THE SOCIO-ECONOMIC AND CULTURAL DEVELOPMENT OF GERMAN SETTLEMENTS OF TAVRIAN GUBERNIA (MIDDLE XIX - THE BEGINNING OF XX C.)... 34
<i>Blyzniuk M.</i> THE MAIN RESULTS OF SCIENTIFIC RESEARCH OF THE UKRAINIAN RESEARCH CHEMICAL-PHARMACEUTICAL INSTITUTE IN THE XX CENTURY 30	

SECTION OF HUMANITARIAN AND PHILOLOGICAL SCIENCES

<i>Maltseva L.V., Pikavtsov A.D.</i> ETHNOCULTURE, YOUTH, ART 37	<i>Sahuichenko V.V.</i> FAMILY AS A SOURCE OF FORMATION OF CIVIL SOCIETY COMPETENCES..... 45
<i>Galchenko N.</i> ABOUT THE FEATURES OF INNOVATIVE APPROACHES IN MODELING THE LEARNING PROCESS 42	

SECTION OF MATHEMATICS, PHYSICS AND INFORMATICS

<i>Bondarev B.V.</i> STATISTICAL OPERATOR IN THE THEORY OF QUANTUM OSCILLATOR. DISSIPATIVE OPERATOR DAMPING 49	<i>Kargalskii K.A., Voinov K.N.</i> MEASUREMENT OF LARGE DIAMETERS BY INDIRECT METHODS OF MEASUREMENT..... 52
---	---

SECTION OF SCIENCES ABOUT EARTH

<i>Ryazanov V.I., Sheremetev R.V.</i> NUMERICAL ESTIMATES OF THE DISTRIBUTION OF POLLUTANTS IN THE TESTS OF MISCELLANEOUS ENGINES 55

SECTION OF SOCIAL AND ECONOMIC SCIENCES

Mongush A.L., Kuzhuget T.K., Kashpyyna A.S.
CONCEPT OF LABOR PROTECTION IN RUSSIA
AND CHINA: COMPARATIVE ANALYSIS 61

Rubtsova M.V.
THE ESTIMATION OF EFFICIENCY OF
ACTIVITY OF BODIES OF PROSECUTOR'S
OFFICE TO EXERCISE SUPERVISION OVER
THE IMPLEMENTATION OF LAWS IN THE
SPHERE OF PROVIDING STATE AND
MUNICIPAL SERVICES..... 65

Shkatula V.P.
CHANGES IN STATE REGULATION OF
FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY OF UKRAINE
AND THEIR INFLUENCE ON ACTIVITY OF
NATIONAL CUSTOMS 69

SECTION OF THE APPLIED PHYSICS

Aksenov V.V.
HIPOTHESES AND MYTHS OF MODERN
GEOMAGNETISM 72

ІСТОРИОГРАФІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ПОСЕЛЕНЬ ТАВРІЙСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ У СЕРЕДИНІ ХІХ - НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Замуруйцев О.В.

к.і.н., доц. кафедри історії МДПУ

Жиряков О.Ю.

к.і.н., доц. кафедри історії МДПУ

Шкода Н.А.

к.і.н., доц. кафедри історії МДПУ

Пачев С.І.

к.і.н., доц. кафедри історії МДПУ

Крилова А.М.

к.і.н., доц. кафедри історії МДПУ

HISTORIOGRAPHY OF THE SOCIO-ECONOMIC AND CULTURAL DEVELOPMENT OF GERMAN SETTLEMENTS OF TAVRIAN GUBERNIA (MIDDLE XIX - THE BEGINNING OF XX C.)

Zamuruysev O.

Ph.D. in History, Associate Professor

Zhiryakov O.

Ph.D. in History, Associate Professor

Shkoda N.

Ph.D. in History, Associate Professor

Pachev S.

Ph.D. in History, Associate Professor

Krylova A.

Ph.D. in History, Associate Professor

Анотація

В статті розглянуто основні наукові праці, присвячені питанню соціально-економічного розвитку німців та менонітів Таврійської губернії. Розглядаються регіональні та загальні праці, які розкривають культуру, побут, духовне життя німецькомовного населення. Також окремо розглядаються праці німецькомовних авторів, які походили переважно з середовища місцевого колоністського духівництва. Ці дослідження містили різноманітні матеріали щодо внутрішнього життя колоністських громад Півдня України.

Аналізуються наукові праці, які стосуються німецьке землеволодіння на Півдні України на початку ХХ ст. і, особливо, у роки першої світової війни.

Abstract

The article deals with the main scientific works devoted to the issue of socio-economic development of the Germans and Mennonites of the Tavrian gubernia. It discusses regional and general works that reveal the culture and spiritual life of the German-speaking population. Also, the works of German-speaking authors, which originally came from the local colonial clergy, are considered separately. These studies contained a variety of materials on the internal life of colonial communities in the South of Ukraine. The research works dealing with German land tenure in the South of Ukraine in the early twentieth century and, especially, during the First World War are analyzed.

Ключові слова: німці, меноніти, історіографія, Таврійська губернія, наукові праці.

Keywords: Germans, Mennonites, historiography, Tavrian gubernia, scientific works.

Серед багатьох народів, які населяють нашу країну, особливе місце належить німцям, історія яких на Україні своїм корінням сягає доби раннього нового часу. Наприкінці ХVІІІ - на початку ХІХ ст. внаслідок широкої іноземної колонізації окраїн Російської імперії у багатьох районах сучасного Півдня України виникли численні німецькі колонії.

Німці, разом з іншою німецькомовною групою населення – менонітами, відіграли значну роль в економічному розвитку цього краю, його сільсько-го господарства й регіональної промисловості.

Культура, побут, духовне життя німецькомовних колоній Півдня України впливали на духовно-

культурне життя українського населення, інтегрувались в український культурний простір, ставши невід'ємним його компонентом. Усі ці процеси вимагають ретельного вивчення, що визначає актуальність даної статті.

Одним з найбільш ранніх зразків такої літератури можна вважати дослідження А. Клауса, у якому вперше подано класичну, певною мірою хрестоматійну історію німецької колонізації південних районів сучасної України. А. Клаус першим висвітлив окремі аспекти соціально-економічного життя німецьких і менонітських колоній півдня України середини XIX ст. Зокрема, спираючись на матеріали державних ревізій, він вказав на наявність у той час великої кількості безземельних колоністів і масовий характер цього явища, навів важливі дані щодо колоністського землеволодіння, сільського господарства, освіти, тощо. [8, с. 170-175].

Проблема німців у Росії привернула до себе увагу іншого дослідника того часу – А.А. Величина. Він певною мірою доповнив дослідження свого попередника даними земської статистики середини 80-х років XIX ст. щодо розвитку колоністського землеволодіння на півдні сучасної України. На основі цих матеріалів автор зробив висновок про швидке поширення колоністського землеволодіння на всій території Російської імперії у пореформений період [4, с. 26-27, 72-74].

Більш локальним характером відзначалося дослідження його сучасника – Д.А. Багалія, у якому висвітлювалася загальна історія півдня сучасної України, а “німецьке питання” розглядалося лише як її складова. На думку науковця, високий рівень розвитку господарства у німецьких і менонітських колоністів і швидке зростання їхнього землеволодіння у другій половині XIX ст. здебільшого були спричинені відповідною політикою російського уряду, який упродовж тривалого часу надавав колоністам значних пільг і привілеїв, а замкнутий характер існування колоністських поселень не сприяв розповсюдженню їх передової агрокультури серед місцевого населення [1].

Серед інших робіт цього напрямку, які з'явилися наприкінці XIX ст., можна відзначити праці чиновників Таврійської губернії К. Вернера, С. Харизоменова та В.Е. Постникова.

К. Вернер і С. Харизоменов, спираючись на статистичні матеріали 80-х рр. XIX ст., вперше зробили всебічний аналіз тогочасного соціально-економічного становища німецьких колоній у межах Мелітопольського повіту Таврійської губернії. Цінність цієї праці полягає в тому, що територія, обрана авторами для дослідження, – це один із тогочасних основних центрів зосередження німецьких колоній у південному регіоні, тому соціально-економічні процеси, які мали тут місце, так чи інакше були характерні для всього німецькомовного населення півдня України. Досліджуючи економічне становище колоній, ці урядовці неодноразово підкреслювали більш високий рівень розвитку сільського господарства у німців, порівняно з іншими групами населення регіону. На їх думку,

це забезпечувалося значними розмірами колоністського землеволодіння й використанням колоністами сучасної, як на той час, агротехніки [9].

Наголошував на значному впливові німецьких господарств на розвиток сільського господарства всього південного регіону і К. Вернер. Йшлося, зокрема, про розробки й розповсюдження німцями більш досконалих сільськогосподарських машин, виведення нових продуктивних порід худоби та ін. Ці нововведення, за словами дослідника, поступово поширювалися серед селян усієї Таврійської губернії та за її межами [11].

Більш критично підходив до цієї проблеми В.Е. Постников. Як і його попередники, він також високо оцінював внесок німців і менонітів в економічний розвиток усього південного регіону. Разом з тим, на його думку, їх сільське господарство не було позбавлене серйозних недоліків, які тривалий час залишалися поза увагою інших дослідників. Це, передовсім, однобічний розвиток самих колоністських господарств, які майже цілком орієнтувалися на виробництво зернових культур, роблячи інші галузі сільського господарства збитковими, що поступово виснажувало ґрунт і неминуче призводило до зниження врожайності, рутинного ведення господарства тощо. Успіхи німців в економічній сфері визначалися не якимись особливостями їхньої психології або способом життя, а насамперед, економічними причинами [12, с. 192-195, 305-310].

Інтерес до німецької проблематики значно зріс у Росії на початку XX століття й напередодні першої світової війни, що знайшло своє відображення в нових публікаціях з цієї тематики. Їх автори певною мірою продовжували працювати в напрямку, започаткованому ще А. Клаусом, і розглядали переважно загальні питання історії німецької і менонітської колонізації у країні.

Так, німецьке землеволодіння на Півдні України на початку XX ст. і, особливо, у роки першої світової війни, стало об'єктом вивчення такого дослідника, як К. Ліндемман. На його думку, політика російського уряду, спрямована на обмеження німецького землеволодіння в роки війни, мала негативний вплив на розвиток колоністського господарства й економіки південного регіону загалом [10].

Серед робіт, присвячених менонітській тематіці, заслуговує на увагу дослідження Ю.М. Бондаря, який розглядав історію менонітської колонізації в Росії (зокрема на території Таврійської губернії), починаючи з кінця XVIII ст. Він одним із перших висвітлив проблему розвитку менонітського землеволодіння у пореформений період та інші важливі сторони тогочасного внутрішнього життя менонітської спільноти, проте, на наш погляд, не приділив належної уваги питанням економічного розвитку менонітських поселень у пореформений період [2].

У цей же час публікувалися окремі праці німецькомовних авторів, які походили переважно з середовища місцевого колоністського духівництва.

Історію своїх співвітчизників у Росії вони розглядали, передовсім, через призму їх духовного життя, але разом із тим їх дослідження містили різноманітні матеріали щодо внутрішнього життя колоністських громад Півдня.

Так, наприклад, С. Буш у своїй праці звернув увагу на розвиток і стан освіти в німецьких лютеранських громадах на території Російської імперії, зокрема в південних районах сучасної України [3]. Інший дослідник – колишній лютеранський священник Я. Штах – схарактеризував у своєму дослідженні причини колонізації, політику уряду в цьому питанні, його взаємовідносини з колоністами, додавши до цього нариси з життя окремих колоній [13]. Про життя німецьких католицьких колоній цього регіону йшлося в роботі пастора К. Келлера, яка вийшла друком у м. Одесі в 1905р. [7]. Ці праці доповнили роботи менонітських істориків кінця ХІХ – початку ХХ ст. Д. Еппа і Ф. Ісаака, у яких було подано історію менонітських поселень Півдня, розглянуто питання створення нових менонітських громад, висвітлено діяльність їх окремих видатних релігійних діячів, проблему переселення менонітів на нові землі тощо [5-6].

Аналізуючи загальну картину розвитку дореволюційної історіографії даної проблематики слід зазначити, що саме вона створила передумови для її подальшого наукового дослідження.

Список використаної літератури

1. Багалеї Д.І. Колонізація Новоросійського краю і перші кроки його на шляху культури. Історический етюд / Д.І. Багалеї. – К.: Типографія Корсакова-Новицького, 1889. – 115 с.

2. Бондарь Ю.М. Менониты / Ю.М. Бондарь. – Пг., 1915. – 252 с.

3. Busch E. Materialien zur Geschichte und Statistik des Kirchen- und Schulwesens der Ev. / E. Busch. – Lith., Gemeinden in Rußland – St. Petersburg; G. Haefel, 1862.- 175 s

4. Велицин Г.А. Немцы в России / Г.А. Велицин. – СПб.: Изд. Русского вестника, 1893. – 282 с.

5. Epp D.H. Chortiser Mennonitn / D.H. Epp. - Odessa, 1889. -196 s.

6. Isaac F. Die Molotschaner Mennoniten / F. Isaac. - Halbstadt, 1908. - 383 s.

7. Keller C. Die deutschen Kolonien in Südrußland. Bd. 1-2 / C. Keller. – Odessa, 1890.- 460s.

8. Клаус А. Наши колонии / А. Клаус. - СПб.: Тип. В.В. Нусвольта, 1869. – 455 с.

9. Крестьянское хозяйство в Мелитопольском уезде. Составители К. Вернер и С. Харизоменов., - Ч. 1., - Отд. 1., - М. 1887. - 128+131+51 с.

10. Линдеман К.Э. Прекращение землевладения и землевладение поселян-собственников: Указы 2 февраля – 13 февраля 1915 г. и 10, 15 июля и 19 августа 1916 г. и их влияние на экономическое состояние Южной России / К.Э. Линдеман. – М., 1917. – 384 с.

11. Памятная книга Таврической губернии. Составитель К.А. Вернер.- Симферополь: Издательство Губернского Земства, 1889. - 76+107+124+69+73+68+73 с.

12. Постников В.Е. Южнорусское крестьянское хозяйство / В.Е. Постников – М., 1891. – 391 с.

13. Штах Я. Очерки из истории и современной жизни южно-русских колонистов / Я. Штах. – М., 1916. – 266 с.